

بیر و ریه کا نی فقهیه کی گووم ا...7...ش ما بار وانی

بشی ح و تم /

گاکانی ناسینی خودا، ب ق قد ئست رکانی ئاسمان...! ل بشی پشو ئامازم ب و کرد، ک تنها ئ و قورئانی کان، و کوو پرستان کانی ناو م سیحیت، جگای هیوا و ئ و ک م ک س جوان بین و بزوتن و یف رمیست و چاکسازیین، که بتوانن کاریگ ریه کی ب ه ز و خ رایان ه ب ت و ل ه ناوی ئیسلامدا ش ش ک و کود ت ای ک و نو گ ریه ک ب رپا بکن.

دم و س رباس و خواس س بار ت ب دیدگا و ت وانی قورئانی کان و قورانی کانی کانتان باشر پد ناس نم، ک منیش ئ زگار ک قورئانی بووم...

و ل مادام باسم ل پرستان کانتان کرد، ب ی پم باش و ب گرنگی د زانم ل و بشی بیر و ریه کانی فقهیه کی گووم ادا، ه ند ک باسی پرستان تی کان بکین و زیاتر ل بار یان و بدوین و باشر ب خو و ن رانی ئ و بشی بیر و ریه کانی فقهیه کی گووم ا... بیانا س نین.

پرستان تی کان کن...؟

ه ب ت، وش ی (پرستان ت)، له پ یقی “پر ت س تی (Protest) ئینگلیزی هاتوو و ب واتای: نا ازی بوون موعار ز بوون و ئیدان کردن به ره س تیکردن د ت.

پرستان تی کان، س ر تا پ یان د گووتن (ئینجلیه کانیان)، و ل دواتر و به گو ره ی ت پ ه یی زگار و س رد م، ناوه ک یان له ئینجلیه کانه وه، گ درا ب پرستان تی کان و ئیدی ب و شو ی، ل پا ه ردووک م ز ه بی: کات لیک و ئ رت د کس، ئ وانی ش بوون به مه زه ب کی تری دیار و کاریگ ری ن و ئاینی م سیحیت و کریستیان کان.

بزووتن ی چاکسازی پرستان کان، ک شیش ک ب ناو (مارتن ل ت ر) دایم زراند، چ وسان و ست می کل سا و پیاوانی ئاین و ک شیش کان، ه موو سنوور کی ت پ اندبوو و گ یش ت ئ و پ ی خ ی،

پاپا و پیاوانی ئایینی سەرو کلکیان لەگەڵ ستەم و جەوری و، کڵەسا دەستیان لە گەڵ چینی دەرەبەگ و پاشاکان تەکنە کردبوو و بە ناوی عیسا و ئاین و ئاسمانەوە، خەڵکیان لە سەر زەوی دەرچەوساندەو و ستەمەکی زەریان لە مرەقەکان دەکرد.

ئيتىر لى مانا دىنى ئاينى كرسىتيان و ھى ناوى كلىسا و مەسىھىيەتدا ،
 بزوتىنىۋى ئىسپاتى (پەتەنتىيەت) لى داىك بوو ، ئى و بزوتىنىۋى
 رىفەرمىستى و ۋىكوو ئاماژەم بەكرد (مارتىن لىتەر) دايمەزاند و
 ئا بەراپەتى دىكرد .

مارتين لـ تـ ر پياو ڪي ٿا يني و لاهوتي و ڪـ شيشـ ڪـ بوو لـ سا ڪـ يـ)
 (۱۶۸۳ زاييني دا لـ دا يڪـ بوو. لـ سا ڪـ يـ (۱۵۶۶) يش، ما ڪـ ئا و ا ي ي لـ
 ڙيا نڪرد و ڪـ چي دوا ي ي ڪرد.

مارتن لوتەر ئىفەرم خواز و چاكسازىخوازك بوو، ئۇ و دژى بىروباوئى پاى كاتلىكى بوو، كك پاى ئۇ و دسئاتى ھبەت و بتوانەت بىت نوئەر و سبەرى خداوئند و ل جياتى ئاسمان پسوولئى لئخەشبوون و غوفران ب مرقۇكان دىربكات و مئەتى چوونە بھەشت ب خەكى بفرەشتەو و بازىرگانى ب ئاينەو بكات و ب دى خەكى كەكەش ب كافر و ھەرتەقەكات و بياننەت ب جەحىمى خداوئند و دىكەنى دزەخ.

Shamal Ismael Kareem

مارتین لـ تـ ر بـ وای بـ هیچ واستـ و وـ سیلـ و نـ وـ ندگیرییـ ک نـ بوو
لـ نـ وان زـ مین و ئاسمان، یان خوداوـ ند و مرـ ؤـ کان،
مرـ ؤـ دـ توانـ ت یـ کـ سـ ر پـ یوـ ندی لـ گـ ؤـ خواوـ ند ببـ ستـ ت، ئـ وـ
قـ نـ اـ تـی مارتین لـ تـ ر بوو.

نَوَ با وِی وَا بوو ک

“مراقب با وایی دای و هار لایگای دای و، لای خودا وای ند نزیك دای بت و، نای کارا نای کای کای سا بای ساریدا دای یسای نیت.”

مارتين لـ تـر هموو جـرـر نوـژ و پـرستش و یتـوا و سونـډ تـکی بـی
پـی قاتیکان و ټـټـماو پا پا و کـټـټـساکان و هـمـوو دهـسه اتـکی پا پا و
کـټـټـساو کـشیش و چینی ئـکلیر سـکانی هـت دهـکردهـوه و دانی به هیچ
گووتـ و بـیار و بـکـ و نـکـ و فـرمانـکی پا پا و پاتریکـکان و
بیـوانی ئاینی دا نهـډـنا .

ئەو لەسەر پرستانتیوون و نەچوون ژەر باری بە یارکەکانی پاپا و کلەسا و دژایەتی کردنی بە دەسەڵاتی پاپا و کلەسا و پیاوانی ئایینی، لەساڵی ١٥٢٠ی زاینی، لەتەر، لەلایان پاپا ماو: بەیاری دادگایی کردن و ھەموو سوتاندنی کتێبەکانی و بەشکردنی لەوانە و

گووتنډلوی به د رچوو.

مارتین لټر د یگووت: "کتبی پیرز به تنها تاکه سرچاوی سرکی نایینی م‌سیحیت". او قس‌کانی پاپو چینی ئ‌کلیرس و ه‌موو شت‌کی تری ټ‌تد‌کردو.

پر‌تستانیټ، و‌کوو نامازم به‌کرد، ل‌ منا‌دانی کات‌لیک‌و ل‌دایک وو، ل‌م‌زه‌بی کات‌لیک‌دا، پیاوانی نایینی و ک‌شیش‌کان به‌یان نه‌وو، ژپانی هاوس‌رگیری پ‌ک به‌نن.

مارتین لټر دژي ئ‌و ت‌گ‌یشتن و‌ستای‌و، پر‌تست‌ی ئ‌وی کرد و گووتی ک‌شیش‌کانیش د‌توانن و‌کوو ه‌ر مر‌ف‌کی تری ئاسایی ژپانی هاوس‌رگیری پ‌ک به‌نن.

به ش‌و‌یه مارتین لټر، س‌ر‌ای ناست‌نگ و ټ‌گری و ناخ‌شپ‌کان، ک‌بی نه‌داو به‌رد‌وام وو ل‌ به‌او‌کردن‌وی ټ‌باز ټ‌یس‌احی و م‌زه‌به‌ تاز‌ک‌ی و بیرو ټ‌اکانی دژ به ک‌س‌او پیاوانی نایین، تاو‌کوو س‌ر‌نجام وایل‌هات ه‌وادار و لای‌نگرانی ټ‌ژ ل‌دوای ټ‌ژ زیاتر د‌وون و گوته‌کان و بیرو باو‌ و ټ‌باز تاز‌ک‌ی زیاتر ل‌ ناو خ‌‌کی به‌او د‌ووی‌و و خ‌ل‌ک‌کی ز‌ر وویان ل‌و ت‌گ‌یشتن‌ی لټر د‌کرد، س‌بارت به ټ‌نجیل و ک‌س‌او پاپو پیاوانی نایینی و م‌سیحیت و ئ‌ستا م‌زه‌بی پر‌تستان،

به دووهم گه‌وره‌ترین ټ‌باز و مه‌زه‌بی م‌سیحیت داده‌ندر‌ت له‌س‌ر ووی ز‌وی و پ‌و شو‌نکه‌وتهو ژماره‌ی باوه‌دارانی ل‌ س‌رتاس‌ری جیهان‌دا، به (۸۰۰) ملی‌ن که‌س د‌ن‌ ژمارتن.

ه‌ټ‌ل‌پا مارتین لټر، (ق‌ش‌ج‌ن کالفین John Calvin-۱۵۰۹ به ۱۵۶۴ زایینی ژپاو)

ټ‌ویش تی‌ل‌ژيست و ک‌سای‌تی‌کی تری کاریگ‌ر و دیاری نه‌و م‌زه‌ب و ټ‌باز و ټ‌و‌وی پروتستانیټ وو، ل‌ر‌و قس‌کردن ل‌وبار به ک‌تاد‌نم و چتر ناتوانم ل‌س‌ر ئ‌و به‌م و ئ‌و پوخت‌یک وو س‌بارت به پر‌تستانیټ.

ټ‌نجا با به‌ین‌و س‌ر باس و خواسی قورئانی‌کان، من س‌ر‌ای ئ‌وی دواي ئ‌وی ک‌ل‌ژي ش‌ریع‌م ت‌واو‌کرد، د‌ستب‌رداری ق‌ناع‌تی قورئانی بوونیشم بووم.

ول‌ من ئ‌ستاش هاو‌ی قورئانیم ز‌رن، تائ‌ستایش ه‌ر هاو‌ین و ز‌ر ی‌کتریمان خ‌ش د‌وت و س‌ر‌ای گ‌انی هزر و دیدم، ول‌ ئ‌م ه‌رک‌نتاک و پ‌و‌ندیمان ه‌یه و هیچ ل‌ برای‌تی و هاو‌ی‌تیمان

نځنگۍ او.

بېلې استی قورئانیځ کان مرځی ئېځانی و همن و لځسرخ و جوان بینن. ئوان و کوو سځلځیځ را و مځه ځیځ را و وئیسلا مځ را کان جیځدان تځسک و دید داخراو نین، کاتځک د بینن موس ځمانځ دځستېرداری ئایینځکځی دځبت، یان ئایینځکځی دځگځت. هیچ پځی توو ه و قځس نابن و بځشتځکی زځر ئاسایي و ئازادی تاک و مافځکی سروشتی هځر کځسځکی دځزانن، کځ بځپځی قځناعتی خځی بځیت و هځبځرت. ئینجا مځولان و تځنی ځځگانې ناسینی خودا هځند زځر، بځ قځد ئځستځر کانی ئاسمان.

ناکرت تځنها مزگځوت، یان کلځسا، یان ئاتځشگا و مځعبځدځکی دیاری کراو بکځیت بځ ځځگای ناسینی خوداو ځند و گځیشتن بځ ئو. ئایینځکځی ئو مځی حځقیقت و هځموو ئوان ځیتر ځتکځیتو. ئو پځچځوانځی یاسای سروشت و پلورالیځتی ئایینی و جیاوازیځکان. تځنان ت پځچځوانځی پځکځو ځزان و ویستی ئځزدان.

قورئانیځ کان لځو سځنگۍ یو:

ځوانگۍ یځکی بځرز و لیبځان و هیوما نیستان و جوانیان بځ مرځف و ځزان و ځن و گځردوون هځیه. شلځځ و تځگځیشتنځکی هیوما نیستان و ئېځانیاځ بځ تځکستځکانی قورئان دځکن و باوځیان بځو تځفسیر: حځرفی، مځژووی، فیهی، مځزهځبی، سځلځفی، ئایدیځلځژی و سیاسی و حزبځ نیی، کځ بځ درځژایی مځژووی ئیسلام بځ تځکستځکانی قورئان کراو و دځکرت.

ئوان باوځیان وای، ئایین بځتاک و نیشتمان بځ هځموان و نابځت ئایین هځرگیز، تځکځ بځ کایځی سیاست و کځگځی حوکومځانی و کاری دځوځتداری بکرت. ئوان بځ هځموو شځو یځک دځوځتی سیوکراتی ځتدځکځنو. بیدځزی داروینیان سځبارت بځ پځرځسندن (ئیځځځځیشن) قبو و بځچوونیان وای: قورئان پشتگری ئو تیورځی داروین دځکات و تیئځرځکځی داروین هیچ دځزایځتیځکیشی لځگځ ئو دروست بوون و خځځځی ئادم نیی، کځ لځقورئان باسکراو.